

DECIZIE

13 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Comisia Electorală Centrală
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ștefan Urîtu
împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la contestarea actului
administrativ

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2015, prin care
acțiunea a fost admisă

c o n s t a t ă :

La 09 septembrie 2015, Ștefan Urîtu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la contestarea actului
administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 12 august 2015, Comisia
Electorală Centrală, cu 5 voturi – pentru, 3 voturi – împotriva și o abținere, a
adoptat hotărârea nr. 3750 „Cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica
listele electorale de la instanțele judecătorești”.

Menționează că în partea rezolutivă a hotărârii enunțate au fost prevăzute
următoarele dispoziții:

- Se pune în sarcina secretarilor consiliilor raionale (municipale) și
Comitetului executiv al UTA Găgăuzia de a organiza ridicarea din incinta
sediilor instanțelor judecătorești teritoriale a listelor electorale de către
responsabilii (registratorii) din cadrul administrației publice locale de
nivelul întâi.
- Se împuternicesc registratorii din cadrul autorităților publice locale să
ridice, prin intermediul secretarilor autorităților publice locale de nivelul
al doilea, listele electorale de la instanțele judecătorești.
- Registratorii vor efectua modificările și actualizările în Registrul de stat
al alegătorilor în limita competenței.
- Listele electorale urmează a fi nimicite, prin ardere, în decursul celei de-a
treisprezecea luni din ziua alegerilor în care au fost utilizate, cu
prezentarea ulterioară a actului de nimicire în adresa Comisie.

Consideră că hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015 „Cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești” este ilegală, abuzivă și contravine prevederilor art. 62 din Codul electoral, ale Regulamentului privind organizarea și funcționarea arhivei CEC și ale Regulamentului privind întocmirea, administrarea, difuzarea și actualizarea listelor electorale.

Susține că, dacă hotărârea enunțată ar fi implementată, listele electorale ar putea fi nimicite într-un mod neregulamentar, ce ar conduce la zădărnicia unor investiții ale organelor de resort sau procese de judecată, pornite pe cauze electorale, care ar putea fi elucidate doar prin analiza listelor electorale din cadrul votării respective, ar crea serioase obstacole și greutăți în vederea întocmirii și verificării listelor electorale, ceea ce ar asigura creșterea continuă a încrederii societății și partenerilor în calitatea alegerilor, ar cere mai multe eforturi umane și cheltuieli financiare pentru ca CEC să-și poată exercita atribuțiile stipulate în art. 22 lit. q) Cod electoral și ar face imposibilă ținerea corectă și actualizarea Registrului de Stat al Alegătorilor, reducerea eficienței.

Prin urmare, solicită anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015 „Cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2015 a fost admisă acțiunea și a fost anulată hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015 „Cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești”

La 11 februarie 2016, Comisia Electorală Centrală a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

Recurenta Comisia Electorală Centrală, în motivarea recursului, a indicat că, hotărârea primei instanțe este ilegală.

Menționează că din informația pe care o deține Comisia Electorală Centrală la zi, în 100% din localitățile din țară listele electorale au fost ridicate de la instanță, iar în baza acestora, persoanele responsabile (registratorii) introduc modificările în Registrul de Stat al Alegătorilor, în limita competenței stabilite, astfel, pct. 1-3 din hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015 sunt deja executate.

Susține că în ceea ce privește pct. 4 din hotărârea enunțată, necesitatea nimicirii listelor electorale rezultă din legislația în vigoare cu privire la protecția datelor cu caracter personal și reprezintă una din condițiile stabilite de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în Instrucțiunea privind prelucrarea datelor cu caracter personal în procesul electoral, aprobat prin ordinul nr. 02/1 din 28 februarie 2013.

Afirmă că conform art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării trebuie să fie stocate într-o formă care să permită identificarea subiecților datelor cu caracter personal pe o perioadă care nu va depăși durata necesară atingerii scopurilor pentru care sunt colectate și ulterior prelucrate. Astfel, de îndată ce se încheie alegerile și după actualizarea Registrului, efectuată în scopul întocmirii listelor electorale, acestea obligatoriu urmează a fi nimicite atât

în corespundere cu cerințele legislației naționale în vigoare, cât și cu normele internaționale statuate în Codul bunelor practici în materie electorală, adoptat de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept în cadrul celei de-a 52 Reuniuni Plenare.

Consideră că aprecierea dată de prima instanță art. 62 din Codul electoral este vădit eronată, deoarece art. 8 alin. (2) din Legea privind accesul la informație prevede că accesul la informația cu caracter personal se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal. În același timp, art. 9 din legea enunțată prevede că accesul la informația păstrată în Fondul Arhivistic al RM este reglementată de Legea privind Fondul Arhivistic al RM, iar în caz de neconcordanțe între prevederile acestei Legi și cele ale Legii privind accesul la informație, se vor aplica dispozițiile ultimei.

Relevă că, întrucât Codul electoral nu operează cu un anumit termen de păstrare a listelor electorale, Comisia, în baza prevederilor legislației în vigoare, poate stabili acest termen printr-un act normativ, ceea ce de altfel a făcut prin adoptarea hotărârii contestate.

Mai relevă că Regulamentul privind organizarea și funcționarea Arhivei Comisiei Electorale Centrale a fost aprobat încă în anul 2008, ultimele modificări aduse acestuia fiind efectuate în anul 2010, iar Legea nr. 133 cu privire la protecția datelor cu caracter personal a fost adoptată ulterior și anume la 08 iulie 2011, în vigoare fiind din 14 octombrie 2011.

Consideră că prima instanță, la momentul primirii cererii spre examinare, nu a ținut cont de prevederile art. 18 alin. (2) din Codul electoral și ale pct. 25 lit. î) din Regulamentul cu privire la activitatea Comisiei Electorale Centrale, care statuează că în cazul dezacordului cu hotărârea unui organ colegial, precum este Comisia Electorală centrală, membrul are dreptul să prezinte opinia separată, care este parte componentă a hotărârii adoptate și nicidecum să o atace. Astfel, acțiunea a fost depusă de o persoană neîmputernicită, lipsită de dreptul de a ataca astfel de acte ale Comisiei, fapt pentru care instanța urma să înceteze procesul în conformitate cu art. 265 lit. h) CPC.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a hotărârii primei instanțe și trimiterea pricinii spre rejudecare în primă instanță din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Pe parcursul judecării pricinii s-a constatat că la 12 august 2015, Comisia Electorală Centrală a adoptat hotărârea nr. 3750 „Cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești”.

Înaintând cererea de chemare în judecată, Ștefan Urîtu a solicitat anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015 „Cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești”.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei pricinii, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și, admițând-o, a anulat hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015 „Cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești”.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră, însă, că soluția dată de prima instanță este una pripită, adoptată fără a fi constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, prin prisma cadrului legal aplicabil speței.

Așadar, conform art. 65 alin. (1) Cod electoral, alegătorii și concurenții electorali pot contesta acțiunile/inacțiunile și hotărârile consiliilor și birourilor electorale și acțiunile/inacțiunile concurenților electorali.

Dat fiind faptul că, actele organelor electorale sunt obligatorii și executorii, ele pot fi contestate și *de alte persoane, dacă prin acestea se lezează un drept subiectiv recunoscut de lege*.

La fel, art. 67 alin. (5) Cod electoral prevede că contestațiile depuse la instanțele de judecată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Legii contenciosului administrativ.

Iar conform art. 5 lit. a) din Legea contenciosului administrativ, subiecți cu drept de sesizare în contenciosul administrativ sunt *persoana, inclusiv funcționarul public, militarul, persoana cu statut militar, care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri – în condițiile art. 14 al prezentei legi*.

Se constată că, prima instanță soluționând pricina nu a verificat și nu a stabilit, prin prisma prevederilor legale, care drept subiectiv al lui Ștefan Urîtu se lezează prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3750 din 12 august 2015 „Cu privire la împuternicirea registratorilor de a ridica listele electorale de la instanțele judecătorești”, anularea cărei se solicită în speță.

Or, persoana nu poate aborda o *actio popularis*, adică ceva abstract, având în vedere că atât Codul electoral, cât și Legea contenciosului administrativ direct indică că actele organelor electorale (administrative) pot fi contestate de persoane, dacă prin acestea se *lezează un drept subiectiv al său, recunoscut de lege*.

De altfel, este de remarcat că, deși unul din argumentele invocate de către reprezentantul Comisiei Electorale Centrale în dezacord cu cererea depusă de către Ștefan Urîtu, care este și membru al Comisiei Electorale Centrale, a fost faptul că acesta este lipsit de dreptul de a ataca astfel de acte ale Comisiei, prima instanță nu s-a expus asupra acestui argument, lăsând fără examinare și invocarea reprezentantului Comisiei Electorale Centrale cu referire la prevederile art. 18 alin. (2) Cod electoral și ale pct. 25 lit. î) din Regulamentul cu privire la activitatea Comisiei Electorale Centrale, care statuează că în cazul dezacordului cu hotărârea unui organ colegial, precum este Comisia Electorală centrală, membrul are dreptul să prezinte opinia separată, care este parte componentă a hotărârii adoptate și nicidecum să o atace.

Distinct de cele menționate mai sus, instanța de recurs va reține prevederile art. 240 alin. (1) CPC care specifică că la deliberarea hotărârii,

instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii, cât și a art. 241 alin. (5) CPC, care indică că în motivarea hotărârii se indică circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

Astfel, din considerentele menționate, având în vedere că omisiunea primei instanțe nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral hotărârea primei instanțe și de a remite pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

Rejudecând pricina, prima instanță urmează să țină cont de cele menționate și să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Comisia Electorală Centrală.

Se casează integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ștefan Urîtu împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la contestarea actului administrativ, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Ala Cobăneanu